Διαγώνισμα Λατινικών

Γ΄ Λυκείου

Ημερομηνία: 27-4-2024

Α. Κείμενα

α΄ απόσπασμα

Hercules boves Geryŏnis ex Hispaniā in eum locum adduxisse dicitur, ubi postea Rōmulus urbem Rōmam condidit. Prope Tiberim fluvium Hercules boves refecisse fertur et ipse de viā fessus ibi dormivisse. Tum Cacus pastor, fretus viribus, boves quosdam in speluncam caudis traxit aversos. **Ubi Hercules, e somno excitātus, gregem aspexit et partem abesse sensit, pergit ad proximam speluncam; sed postquam boum vestigia foras versa vidit, confūsus gregem ex loco infesto amovēre coepit**.

β΄ απόσπασμα

Accipe nunc quid postea Nasīca fecerit. Paucis post diēbus cum Ennius ad Nasīcam venisset et eum a ianuā quaereret, exclamāvit Nasica se domi non esse, etsi domi erat. **Tum Ennius indignātus quod Nasīca tam aperte mentiebātur: "Quid?" inquit "Ego non cognosco vocem tuam?"** Visne scire quid Nasīca responderit? "Homo es impudens. Ego cum te quaererem, ancillae tuae credidi te domi non esse; tu mihi ipsi non credis?"

γ΄ απόσπασμα

sed tantus furor omnes invaserat, ut pugnare cuperent, etsi ego clamabam nihil esse bello civili miserius. Omnia sunt misera in bellis civilibus, sed nihil miserius quam ipsa victoria: **ea victores ferociores impotentioresque reddit, ut, etiamsi natura tales non sint, necessitate esse cogantur. Bellorum enim civilium exitus tales sunt semper, ut non solum ea fiant, quae velit victor, sed etiam ut victor obsequatur iis, quorum auxilio victoria parta sit.**

δ΄ απόσπασμα

Ut enim leges omnium salutem singulorum saluti anteponunt, sic vir bonus et sapiens et legibus parens consulit utilitati omnium plus quam unius alicuius aut suae. **Nec magis vituperandus est proditor patriae quam proditor communis utilitatis, aut communis salutis desertor propter suam utilitatem et salutem.** Ex quo fit, ut laudandus is sit, qui pro re publica cadat, quod decet cariorem nobis esse patriam quam nosmet ipsos.

ΣΠΟΥΔΗ

Α1. Μα μεταφράσετε τα αποσπάσματα που είναι γραμμένα με έντονη γραφή.

Μονάδες 20

Β. Παρατηρήσεις

Β1. Στους χρόνους του Κικέρωνα, ποιοι είναι οι τρεις ρωμαίοι πεζογράφοι που διαπρέπουν στην ιστοριογραφία; Να αναφερθείτε στο έργο τους.

Μονάδες 10

Β2. α. Να βρείτε στο κείμενο λέξεις της λατινικής με ετυμολογική συγγένεια με τις εξής λέξεις της νέας ελληνικής: παρτίδα, μπιφτέκι, μάντης, εγωισμός, πλήθος.

(Μονάδες 5)

β. Να βρείτε ελληνικές λέξεις ετυμολογικά συγγενείς με τις παρακάτω λέξεις της λατινικής: vidit, fluvium, cognosco, fiant, magis.

(Μονάδες 5)

Μονάδες 10

Γ1. α. Να γράψετε τους τύπους που σας ζητούνται:

- **Hercules**: γενική ενικού αριθμού
- **boves quosdam**: δοτική πληθυντικού αριθμού
- **proximam**: τον ίδιο τύπο στον συγκριτικό βαθμό
- **Paucis**: το επίρρημα στον υπερθετικό βαθμό
- **impudens**: το επίρρημα στον θετικό βαθμό
- **nihil**: τη δοτική του ενικού αριθμού
- **ferociores**: τον ίδιο τύπο στον θετικό βαθμό
- **exitus tales**: τη γενική του ενικού αριθμού
- **auxilio**: την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού
- **bonus**: το επίρρημα στον υπερθετικό βαθμό
- **unius alicuius**: την αιτιατική του ενικού αριθμού
- **magis**: τον ίσιο τύπο στον θετικό βαθμό

Μονάδες 15

Γ1. β. Να γράψετε τους τύπους που σας ζητούνται (για τους περιφραστικούς τύπους να ληφθούν υπόψη τα υποκείμενά τους):

- **refecisse**: το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής του μέλλοντα στην ίδια φωνή
- **fertur**: το απαρέμφατο του ενεστώτα στην ίδια φωνή
- **abesse**: τον ίδιο τύπο στον μέλλοντα
- **confūsus**: το α΄ ενικό πρόσωπο της οριστικής του παρακειμένου στην άλλη φωνή
- **Accipe**: το β΄ ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του υπερσυντελίκου στην ίδια φωνή
- **indignātus**: το β΄ πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του παρατατικού
- **Visne**: τον ίδιο τύπο στην υποτακτική

ΧΠΟΥΔΗ

- **quaererem**: τον ίδιο τύπο στον μέλλοντα
- **reddit**: το β΄ ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα στην άλλη φωνή
- **cogantur**: τη δοτική του γερουνδίου
- **fiant**: τον ίδιο τύπο στην άλλη φωνή
- **obsequatur**: το απαρέμφατο του συντελεσμένου μέλλοντα
- **parta sit**: τον ίδιο τύπο στον ενεστώτα
- **laudandus sit**: το απαρέμφατο του παρακειμένου
- **cadat**: τον ίδιο τύπο στον υπερσυντέλικο

Μονάδες 15

Γ2. α. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις: ***fretus***, ***partem***, ***indignatus***, ***ipsi***, ***bello***, ***quorum***, ***saluti***, ***nobis***.

Μονάδες 8

β. confūsus: Να αναλύσετε τη μετοχή στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση με όλους τους πιθανούς τρόπους.

Μονάδες 3

γ. *Ego cum te quaererem, ancillae tuae credidi te domi non esse*;: Να τρέψετε τη δευτερεύουσα πρόταση στο αντίστοιχο μετοχικό σύνολο.

Μονάδες 2

Γ3. α. *Prope Tiberim fluvium Hercules boves refecisse fertur et ipse de viā fessus ibi dormivisse*: Να αντικαταστήσετε το ρήμα fertur με το ρήμα dixit επιφέροντας τις απαραίτητες αλλαγές.

Μονάδες 3

Γ3. β. *Accipe nunc quid postea Nasīca fecerit*: Να μετατρέψετε τον ευθύ σε πλάγιο λόγο με εξάρτηση *Monuit te…*

Μονάδες 4

Γ3. γ. *exclamāvit Nasica se domi non esse*: Να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ.

Μονάδες 2

Γ4. α. *ut laudandus is sit*: Να μετατρέψετε τη φράση σε ενεργητική σε παθητική.

Μονάδες 2

Γ4. β. *sed tantus furor omnes invaserat*: Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική επιφέροντας τις απαραίτητες αλλαγές.

Μονάδες 2

Γ4. γ. *Accipe nunc*: Να μετατρέψετε το περιεχόμενο της πρότασης επιθυμίας από καταφατικό σε αποφατικό.

ΧΠΟΥΔΗ

Μονάδες 2

Γ4. δ. *ut pugnare cuperent*: Να αναγνωρίσετε το είδος της δευτερεύουσας πρότασης, να επισημάνετε τη συντακτική της λειτουργία και να αιτιολογήσετε τον τρόπο εκφοράς της.

Μονάδες 2

ΣΠΟΥΔΗ